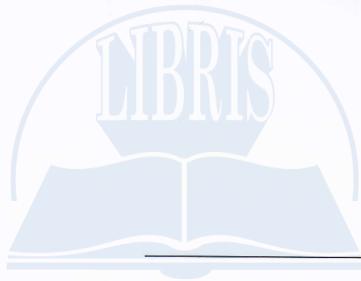

ATLASUL NATURII

CUPRINS

4	PĂMÂNTUL
6	FENOMENELE NATURALE
8	AMERICA
20	EUROPA
26	AFRICA
32	ASIA
38	OCEANIA
42	ARCTICA ȘI ANTARCTICA

Traducător: Emil Paraschivoiu
Redactor: Carmen Botoșaru
Tehnoredactare computerizată: Olimpia Bolozan

L'ATLAS NATURE
© Éditions FLEURUS, 1999

Toate drepturile asupra ediției în limba română
aparțin Editurii CORINT JUNIOR, parte componentă
a GRUPULUI EDITORIAL CORINT.

București, 2008
Format 8/70x100
Coli tipo: 5,5

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

Atlasul naturii / concepție: Jane Delaroche; text: Laure Cambournac; trad.: Emil Paraschivoiu; il.: Marie-Christine Lemayeur, Bernard Alunni. - București: Corint Junior, 2008
ISBN 978-973-128-205-3

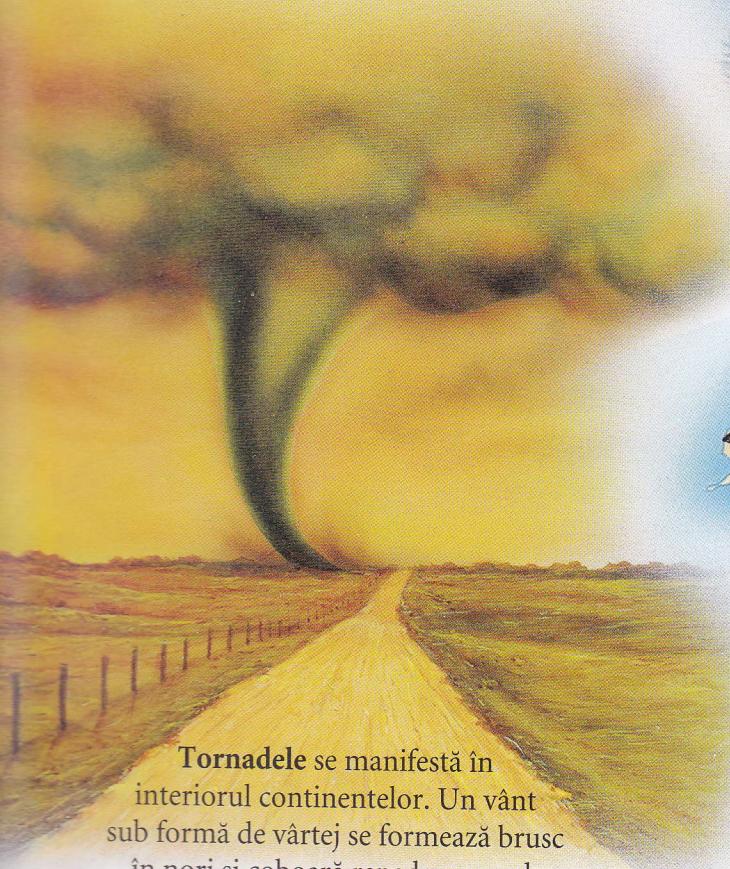
I. Delaroche, Jane (concepție)
II. Cambournac, Laure (text)
III. Paraschivoiu, Emil (trad.)
IV. Lemayeur, Marie-Christine (il.)
V. Alunni, Bernard (il.)

087.5:502

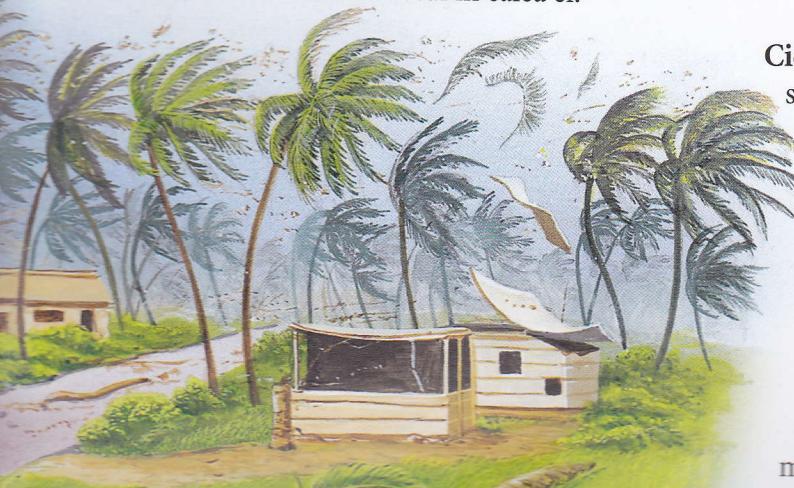
ISBN 978-973-128-205-3

FENOMENELE NATURALE

acestea sunt evenimente care uneori se petrec brusc și uimesc adesea prin puterea și impactul lor. Se explică în general prin întrunirea mai multor condiții (climatice, geologice etc.) care pot avea consecințe catastrofale. De la taifunuri până la erupții vulcanice, de la seisme până la inundații mari proporții, toate dovedesc că Pământul nu este o planetă liniștită, iar anumite regiuni ale sale sunt deosebit de afectate de aceste fenomene.

Tornadele se manifestă în interiorul continentelor. Un vânt sub formă de vârtej se formează brusc în nori și coboară repede spre sol, luând forma unui con care acționează ca un furtun de aspirator. Aerul din interiorul acestui vârtej se poate rota cu 500 km/h! Este o furtună scurtă, dar extrem de violentă, care devasteață totul în calea ei.

În regiunile polare, în sezonul de șase luni când Soarele nu răsare (noapte polară) se dezvoltă în atmosferă înălțimi mari, magnifice panglici de lumină colorată de kilometri. În nord, sunt numite **aurore boreale**, iar în sud, **aurore australe**. Sunt fenomene date întâlnirii dintre minusculle particule electrice venind de la Soare și altele din atmosferă. Acest spectacol fascinant reprezintă deloc un pericol.

„Centura de foc” se întinde ca un arc de cerc în jurul Oceanului Pacific, dar și în Munții Stâncosi, în Hawaii și în Alaska. Ea numără sute de vulcani.

Cicloanele sau uraganele se manifestă la tropice. Ele iau naștere în largul mării, în timpul celor mai calde luni din an. Vânturi puternice încep să se rotească, formând un fel de pâlnie uriașă care se deplasează pe mare. În mijloc se află o porțiune

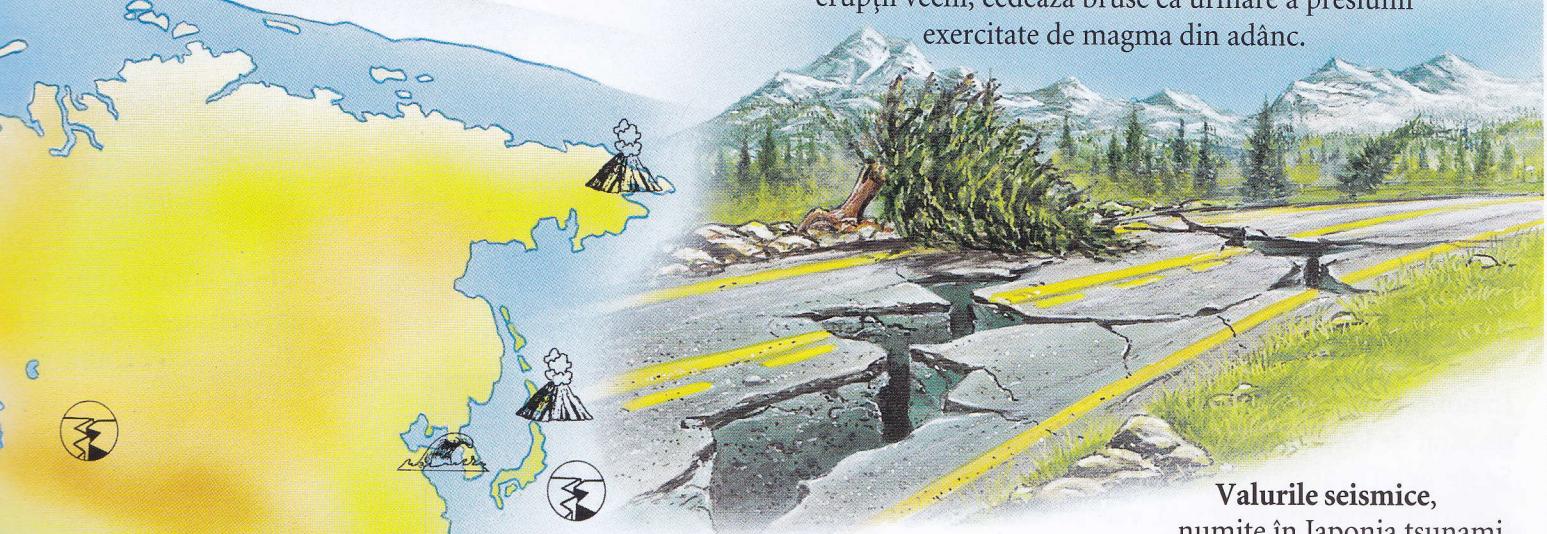
Încălzirea planetei provoacă fenomenul de dezertificare (zonele de dezert progresează – vezi p. 22).

- Principalele regiuni vulcanice
- Principalele regiuni cu cutremure
- Principalele regiuni cu tornade și cicloane
- Principalele regiuni cu valuri provocate de cutremure

Riscurile de producere la munte a unor **avalanșe** cresc atunci când un strat proaspăt de zăpadă nu a avut timp săze pe stratul deja existent, când panta muntelui este năoare sau când zăpada începe să se topească primăvara. Vibrație cauzată de un schior sau o încălzire bruscă pot declansa alunecarea unei părți de zăpadă.

Pe Pământ se află aproximativ 500 de vulcani activi. În fiecare an, enorme cantități de magmă aflate în manta urcă la suprafață pe fracturi adânci unde dău **erupții vulcanice**. Cei mai periculoși vulcani sunt cei care explodează; craterul infundat timp de ani, uneori chiar secole, de lava și de cenușă răcite din erupții vechi, cedează brusc ca urmare a presiunii exercitate de magma din adânc.

Scoarța terestră este alcătuită din numeroase plăci tectonice care se afundă în materia topită din manta.

Acstea plăci se depărtează sau se ciocnesc, provocând vibrații care se transmit din adâncurile scoarței până la suprafață. Acestea sunt seismele sau **cutremurele de pământ**.

Valurile seismice,

numite în Japonia tsunami, se produc ca urmare a unui cutremur de pământ sau a unei erupții vulcanice. Zguduiturile care agită fundul oceanului creează serii de valuri care se deplasează foarte repede. Ajungând în apropierea coastelor, se înalță ca niște ziduri de apă, înalte uneori de 30 m, provocând dezastre pe uscat.

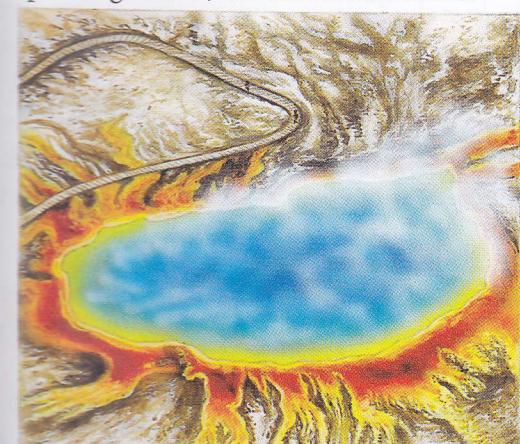

Iusonii sunt vânturi care suflă în principal în sudul Asiei. Stând dinspre ocean, când ajung permanent după 6 luni de anotimp secetos, aduc ploi diluviene care provoacă inundații incredibile timp de

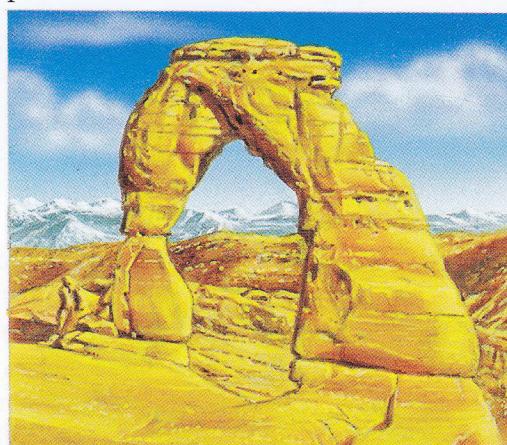
STATELE UNITE ALE AMERICII

Statele Unite ale Americii dețin o varietate uimitoare de peisaje, de la prerii imense, odinioară populate de indieni, la deșerturi de piatră care se întind cât vezi cu ochii, de la fenomene naturale unice la cascade celebre și păduri impresionante. Din 1872, au fost create aici aproximativ cincizeci de parcuri naționale, pentru a conserva bogățiile naturale și peisajele cele mai deosebite în starea în care fuseseră descoperite de pionierii din secolul al XIX-lea.

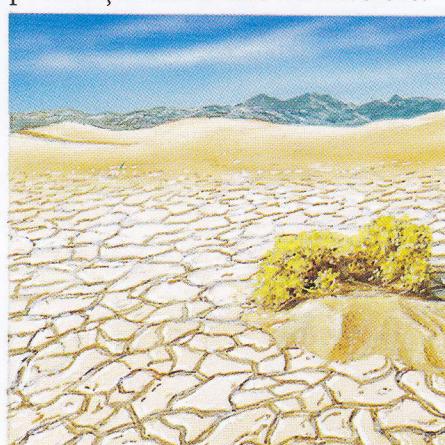
Yellowstone este cel mai vechi și întins parc american. Este situat pe un adevărat bazin de lavă acoperit de straturi de roci solide prin care ţășnesc numeroase gheizeri (apă și vaporii fierbinți) și izvoare calde. Unul dintre aceste izvoare, a cărui apă atinge 90° C, are culori incredibile.

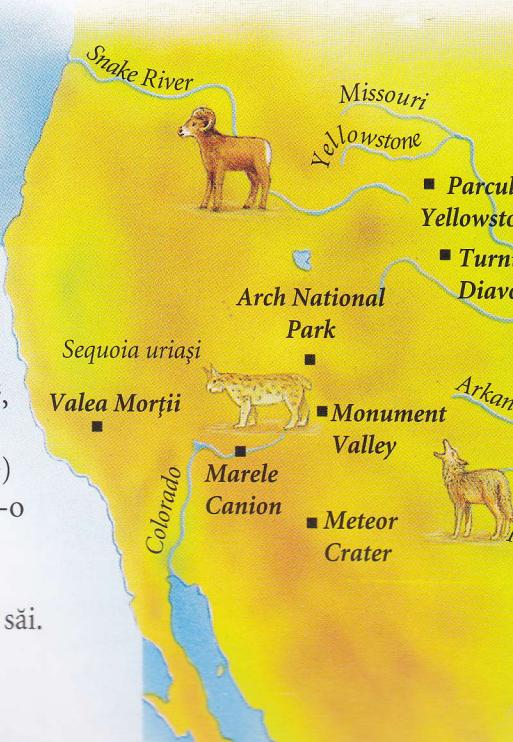
Arch National Park adăpostește poduri de piatră impresionante pe care vântul, ploaia și apele de șiroire le-au scobit în rocă în milioane de ani. Indienii credeau că aceste sculpturi naturale deschise spre albastrul cerului erau ferestrele ce permiteau trecerea în lumea duhurilor.

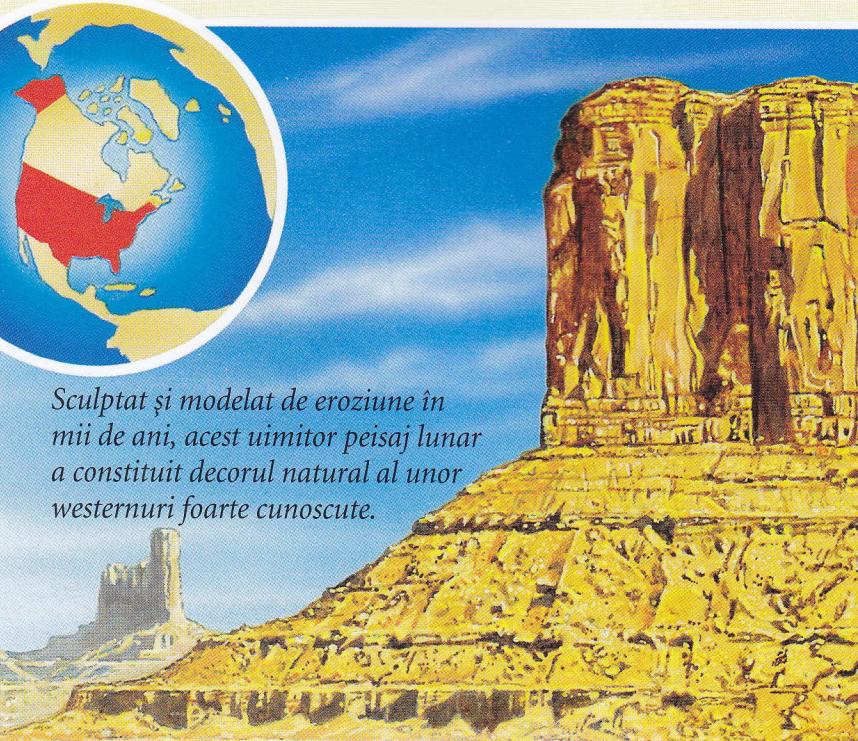
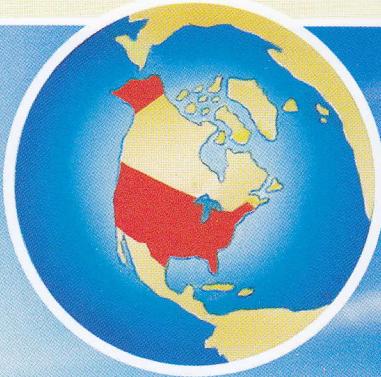
Valea Morții arată ca un imens ligh înconjurat de munți înalți cu nume însăpământătoare: Piscul Sicriului, M. Funeraliilor etc. În acest deșert fierb situat sub nivelul mării, întinderi nes de sare alternează cu dune de nisip și povârnișuri stâncoase multicolore.

Marele Canion reprezintă unul dintre cele mai spectaculoase peisaje datorate eroziunii. Acoperind o suprafață de $5\ 200\ km^2$, acest ansamblu monumental de versanți abrupti, meandre (bucle) și pante în trepte a fost sculptat într-o perioadă de 340 de milioane de ani, pe o distanță de 446 km, de fluviul Colorado și de unul dintre afluenții săi. În unele locuri, pereții de stâncă se înalță până la 1 600 m! Diferitele straturi de roci roșii și galbene

Sculpat și modelat de eroziune în mii de ani, acest uimitor peisaj lunar a constituit decorul natural al unor westernuri foarte cunoscute.

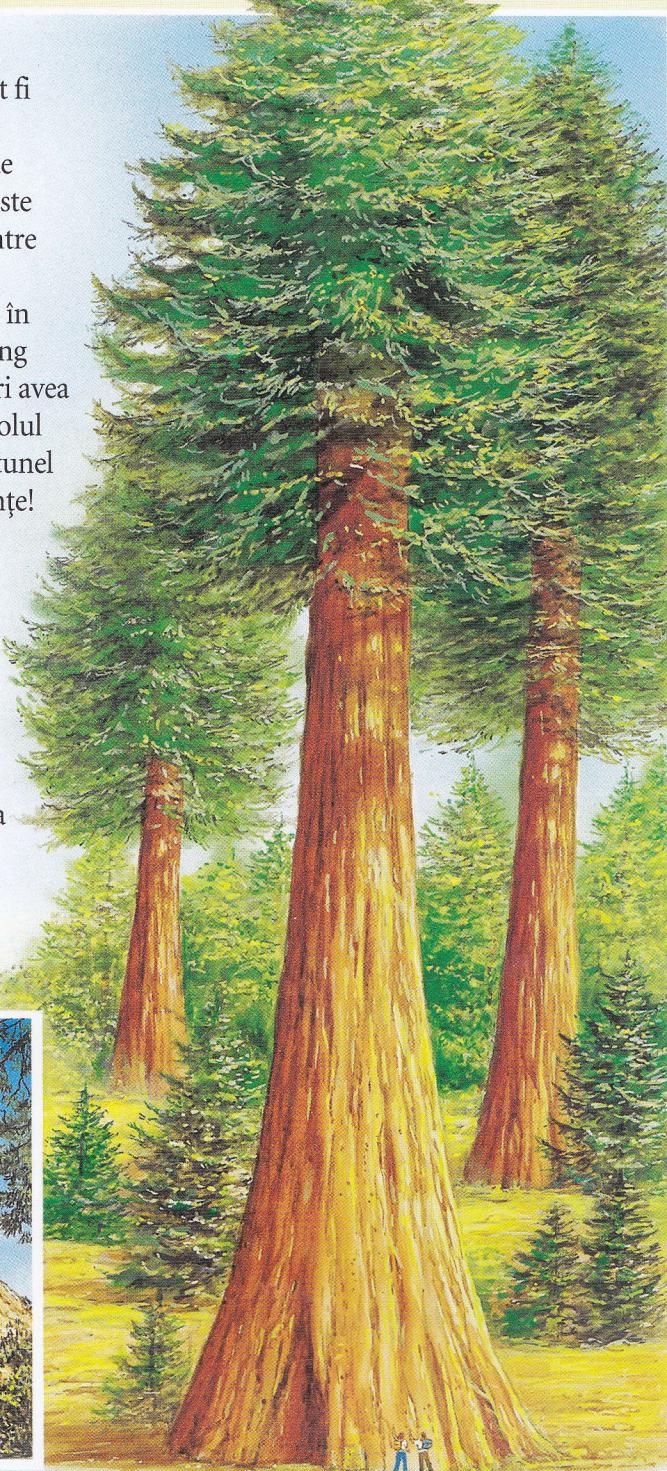
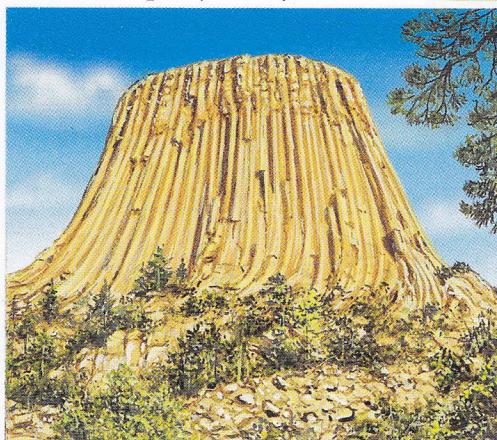
ument Valley este situat chiar în mijloc unei rezervații de indieni și se întăără într-un gigantic ansamblu de stânci de gresie roșie, dintre care unele se ridică la 300 m deasupra nivelului său. Fiecare dintre aceste coloane de piatră poartă numele său - a fost dat de către strămoșii săi 30 000 de indieni navajo care încă mai trăiesc pe aceste meleaguri.

Un crater a fost săpat de un meteorit în craterele noastre în urmă cu 5 milioane de ani. Această vastă cavitate de 10 km lățime și 1 km diametru s-ar putea să fie cel mai înaltă rârmături stelare de aproximativ 100 metri care s-ar fi izbit de la o viteză de peste 80 000 km/h!

Sequoia sunt arbori uriași care pot fi admirăți în pădurile din nordul California. În prezent, protejate de ferăstrăul tăietorilor de lemn, aceste uimitoare conifere se numără printre cei mai mari și vechi arbori de pe planetă noastră. Unele exemplare, în vîrstă de aproape 3 000 de ani, ating 130 m înălțime! Unul dintre arbori avea trunchiul atât de gros, încât în secolul al XIX-lea a fost scobit prin el un tunel care permitea trecerea unei diligențe! El a sfârșit prin a cădea în 1968.

Turnul Diavolului este un uimitor munte vulcanic de aproape 300 m înălțime. Cândva era un vulcan activ, având în miezul său un horn prin care ieșea lava de bazalt. Cu mii de ani în urmă, când eruptiile au încetat, lava s-a întărit în horn. Ulterior, vântul și apa din ploi au erodat puțin câte puțin vulcanul din care a rămas doar lava solidă din horn, formând un turn cu pereții striați.

În limba indienilor irochezi, Niagara înseamnă „apele tunetului”.

Cascada Niagara

este situată la granița dintre Canada și Statele Unite ale Americii. Este alcătuită din două gigantice căderi de apă. Cea mai înaltă se află în partea canadiană. În fiecare minut, milioane de litri de apă se varsă pe pante abrupte producând un zgomot asuzitor și o casă